

ROZSUDEK SOUDU (prvního senátu)

29. března 2007^{*}

Ve věci T-366/00,

Scott SA, se sídlem v Saint-Cloud (Francie), zastoupená Sirem Jeremy Leverem, QC, G. Peretzem, J. Gardnerem, barristers, R. Griffithem a M. Papadakisem, solicitors,

žalobkyně,

podporovaná

Francouzskou republikou, zastoupenou G. de Berguesem, S. Seamem a F. Millionem, jako zmocněnci,

vedlejší účastníci,

proti

Komisi Evropských společenství, zastoupené G. Rozetem a J. Flettem, jako zmocněnci,

žalované,

^{*} Jednací jazyk: angličtina.

jejímž předmětem je návrh na částečné zrušení rozhodnutí Komise 2002/14/ES ze dne 12. července 2000 o státní podpoře poskytnuté Francií ve prospěch Scott Paper SA/Kimberly-Clark (Úř. věst. 2002, L 12, s. 1),

Soud prvního stupně Evropských společenství (první senát),

ve složení J. D. Cooke, předseda, R. García-Valdecasas a I. Labucka, soudci,
vedoucí soudní kanceláře: C. Kristensen, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 25. října 2006,

vydává tento

Rozsudek

Skutkový základ sporu

- ¹ V roce 1969 Scott Paper Company, společnost založená podle amerického práva, nabyla Bouton Brochard, společnost založenou podle francouzského práva, a založila jinou společnost, Bouton Brochard Scott SA, která převzala činnost Bouton Brochard. V listopadu 1987 byla Bouton Brochard Scott přejmenována na Scott SA. Činností posledně uvedené společnosti byla v době rozhodné z hlediska pro-
jednávané věci výroba papíru k hygienickému a domácímu použití.

- 2 Dne 31. srpna 1987 uzavřely město Orléans (Francie), departement Loiret (Francie) a žalobkyně dohodu o prodeji pozemku o výměře 48 hektarů v průmyslové zóně La Saussaye žalobkyni a o poplatku za odvádění a čištění odpadních vod, který měl být vypočten na základě preferenční sazby (dále jen „dohoda Scott“). Tato dohoda stanovila, že departement Loiret a město Orléans poskytnou ve prospěch žalobkyně příspěvek ve výši maximálně 80 milionů francouzských franků (FRF) (12,2 milionu eur) na investiční přípravu pozemku.
- 3 Provedení studií a prací nezbytných pro přípravu dotčeného pozemku bylo svěřeno společnosti se smíšeným kapitálem pro investiční výstavbu v departementu Loiret (dále jen „Sempel“). Ze smlouvy ze dne 12. září 1987 mezi departementem Loiret, městem Orléans a Sempel (dále jen „smlouva Sempel“) vyplývá, že město Orléans převedlo na Sempel 68 hektarů pozemků za jeden symbolický frank. Z článku 4 dohody Scott, jakož i z článku 12 smlouvy Sempel krom toho vyplývá, že posledně uvedená prodá společnosti Scott 48 hektarů a továrnu se skladem (dále jen „sporný pozemek“) za 31 milionů FRF (4,7 milionu eur), tedy za cenu 65 FRF/m².
- 4 V listopadu 1996 francouzský Cour des comptes (nejvyšší kontrolní úřad) zveřejnil zprávu nazvanou „Zásahy územních celků ve prospěch podniků“. Touto zprávou zamýšlel upozornit na některé případné podpory poskytnuté francouzskými územními celky některým podnikům, a zvláště na převod sporného pozemku v průmyslové zóně La Saussaye na žalobkyni.
- 5 Po zveřejnění této zprávy obdržela Komise dopisem ze dne 23. prosince 1996 stížnost týkající se preferenčních podmínek, za nichž město Orléans a departement Loiret prodaly sporný pozemek žalobkyni, a sazby poplatku za odvádění a čištění odpadních vod, která byla posledně uvedené přiznána.

- 6 Dopisem ze dne 17. ledna 1997 Komise požádala francouzské orgány o doplňující informace. V době od ledna 1997 do dubna 1998 následovala výměna korespondence mezi francouzskými orgány a Komisí, v rámci níž francouzské orgány částečně poskytly požadované informace a upřesnění, zejména v dopisech ze dne 17. března 1997, 17. dubna 1997 a 29. května 1997. Dne 8. srpna 1997 Komise znovu požádala francouzské orgány o upřesnění. Komise obdržela doplňující informace od francouzských orgánů dne 3. listopadu 1997 a od stěžovatele dne 8. prosince 1997, 29. ledna 1998 a 1. dubna 1998.
- 7 Dopisem ze dne 10. července 1998 Komise vyrozuměla francouzské orgány o svém rozhodnutí ze dne 20. května 1998 zahájit řízení podle čl. 88 odst. 2 ES a vyzvala je k předložení jejich vyjádření a k odpovědi na některé otázky (dále jen „rozhodnutí o zahájení řízení“). V dopise Komise rovněž požádala francouzské orgány, aby vyrozuměly žalobkyni o zahájení řízení, jakož i o tom, že možná bude muset vrátit celou protiprávně obdrženou podporu. Zúčastněné strany byly vyrozuměny o zahájení řízení a byly vyzvány k uplatnění svých případných připomínek k dotčeným opatřením na základě zveřejnění výše uvedeného dopisu v *Úředním věstníku Evropských společenství* ze dne 30. září 1998 (Úř. věst. C 301, s. 4).
- 8 Francouzské orgány vyrozuměly žalobkyni o rozhodnutí o zahájení řízení v telefonickém rozhovoru ze dne 30. září 1998. Dopisem ze dne 23. listopadu 1998 podala žalobkyně připomínky k rozhodnutí o zahájení řízení.
- 9 Dopisem ze dne 25. listopadu 1998 francouzské orgány rovněž podaly připomínky k rozhodnutí o zahájení řízení.

- 10 Poté, co se Komise seznámila s připomínkami francouzských orgánů a třetích stran, znovu požádala francouzské orgány o doplňující informace. Vzhledem k tomu, že francouzské orgány odpověděly pouze částečně, Komise jim dne 8. července 1999 přikázala podle čl. 10 odst. 3 nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [88] Smlouvy o ES (Úř. věst. L 83, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 339), aby jí poskytly nezbytné informace. Dne 15. října 1999 francouzské orgány částečně odpověděly na tuto žádost.
- 11 Na schůzce konané dne 7. prosince 1999 mezi francouzskou delegací, včetně zástupců Scott, a Komisí posledně uvedená výjimečně a v zájmu řízení povolila zmíněné delegaci, aby jí poskytla doplňující informace do konce prosince 1999.
- 12 Dopisem ze dne 24. prosince 1999 žalobkyně podala v návaznosti na schůzku konanou dne 7. prosince 1999 doplňující připomínky. Dne 12. ledna 2000 Komise vyrozuměla žalobkyni, že odmítá přijmout zmíněný dopis, jelikož byl předložen mimo lhůtu stanovenou v rozhodnutí o zahájení řízení, a sice 30. října 1998.
- 13 Francouzské orgány předaly Komisi doplňující informace dne 10. ledna 2000 a 21. února 2000.
- 14 V lednu 1996 byly akcie žalobkyně odkoupeny společností Kimberly-Clark Corp. (dále jen „KC“). KC oznámila v lednu 1998 uzavření továrny. Aktiva továrny, a sice pozemek a papírna, byla v červnu 1998 odkoupena společností Procter & Gamble (dále jen „P & G“).

Napadené rozhodnutí

- 15 Dne 12. července 2000 přijala Komise rozhodnutí 2002/14/ES o státní podpoře poskytnuté Francií ve prospěch Scott Paper SA/KC (Úř. věst. 2002, L 12, s. 1, dále jen „napadené rozhodnutí“). Po podání projednávané žaloby (viz bod 23 níže) Komise dne 2. března 2001 oznámila Francouzské republice opravu napadeného rozhodnutí. Opraveny tak byly článek 1 a body 172, 217 a 239 b písm. a) odůvodnění napadeného rozhodnutí.
- 16 Napadené rozhodnutí v pozměněném znění stanoví:

„Článek 1

Státní podpora formou preferenční ceny pozemku a preferenční sazby poplatku za odvádění a čištění odpadních vod, kterou Francie poskytla společnosti Scott ve výši 39,58 milionu FRF (6,03 milionu eur) nebo, vyjádřeno aktualizovanou hodnotou, ve výši 80,77 milionu FRF (12,3 milionu eur), co se týče preferenční ceny pozemku [...], je neslučitelná se společným trhem.

Článek 2

1. Francie přijme veškerá nezbytná opatření k tomu, aby příjemce podpory uvedené v článku 1, která mu již byla protiprávně poskytnuta, tuto podporu navrátil.

2. Navrácení bude provedeno bezodkladně v souladu s postupy upravenými vnitrostátním právem, pokud umožňují okamžitý a účinný výkon tohoto rozhodnutí. Podpora, která má být navrácena, zahrnuje úroky od data, kdy byla k dispozici příjemci, až do data jejího navrácení. Úroky se vypočítají na základě referenční sazby používané pro výpočet ekvivalentu dotace v rámci podpor na regionální účely.“
(neoficiální překlad)

- 17 Pro výpočet hodnoty podpory měla Komise za to, že investičně nepřipravený pozemek o výměře 68 hektarů nabyly francouzské orgány v období mezi 1975 a 1987 za cenu 10,9 milionu FRF (1,7 milionu eur) (body 15 a 170 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 18 K této částce Komise dodala celkové náklady vynaložené Sempel podle likvidační rozvahy „Z.1 La Saussaye & La Planche“ ze dne 26. července 1993 (dále jen „likvidační rozvaha Sempel“) na činnosti související s investiční přípravou pozemku, a sice 140,4 milionu FRF (21,4 milionu eur), a došla k částce 151,3 milionu FRF (23,1 milionu eur) (body 168 až 170 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 19 Komise poté odečetla 51,3 milionu FRF (7,9 milionu eur), které odpovídaly finančním nákladům na půjčky sjednané společností Sempel, vrácení DPH z činností souvisejících s přípravou pozemku, jakož i nákladům na veřejný sběrač odpadních vod, vzhledem k tomu, že francouzské orgány prokázaly, že nebyl určen výhradně pro Scott, ale že z něho měl prospěch celý územní celek (bod 171 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 20 Podle Komise v důsledku toho činily náklady na prodej sporného pozemku 100 milionů FRF (15,2 milionu eur). Komise měla za to, že náklady na prodej, které se vztahovaly přímo ke společnosti Scott, představovaly 48/68 z částky 100 milionů

FRF (15,2 milionu eur), a sice 70,588 milionu FRF (10,76 milionu eur), jelikož posledně uvedená společnost koupila pouze 48 hektarů z 68 hektarů dotčeného pozemku.

- 21 Nakonec Komise od této částky odečetla částku 31 milionů FRF (4,7 milionu eur), kterou Sempel obdržela od společnosti Scott, a došla k čisté ztrátě, jež vznikla francouzským orgánům, ve výši přibližně 39,58 milionu FRF (6,03 milionu eur), nebo, vyjádřeno aktualizovanou hodnotou, 80,77 milionu FRF (12,3 milionu eur).
- 22 Výpočet hodnoty podpory může být shrnut následujícím způsobem:

Položka (v milionech FRF)	Celkem (v milionech FRF)
Náklady na pozemek (původní pozemek ve výši 10,9 a investiční příprava ve výši 140,4)	151,3
Odpočty (finanční náklady na půjčky Sempel ve výši 29,4; vrácení DPH ve výši 8,3; veřejný sběrač odpadních vod ve výši 13,6)	-51,3
Náklady na prodej (151,3 – 51,3)	100
Náklady na prodej společnosti Scott (48/68 z nákladů na prodej)	70,588
Cena zaplacená společností Scott	-31
Částka podpory	39,588

Řízení a návrhová žádání účastníků řízení

- 23 Návrhem doručeným kanceláři Soudu dne 30. listopadu 2000 podala žalobkyně projednávanou žalobu.

- 24 Návrhem doručeným kanceláři dne 4. prosince 2000, zapsaným do rejstříku pod číslem T-369/00, podal departement Loiret žalobu, jejímž předmětem je rovněž návrh na zrušení napadeného rozhodnutí.
- 25 Podáním doručeným kanceláři Soudu dne 5. dubna 2001 podala Francouzská republika návrh na vstoupení do řízení v projednávané věci jako vedlejší účastník na podporu návrhových žádání žalobkyně.
- 26 Usnesením předsedy pátého rozšířeného senátu ze dne 10. května 2001 bylo Francouzské republice povoleno vstoupit do řízení v projednávané věci na podporu návrhových žádání žalobkyně.
- 27 Na návrh společnosti Scott Soud rozhodl, že se před zahájením projednávání věci samé vysloví nejprve k otázce promlčení vznesené Scott na základě článku 15 nařízení č. 659/1999.
- 28 Svými rozsudky ze dne 10. dubna 2003 Soud odmítl žaloby podané Scott a departementem Loiret v rozsahu, v němž byly založeny na tom, že Komise porušila článek 15 nařízení č. 659/1999, a rozhodl o tom, že o příslušných nákladech řízení bude rozhodnuto později (rozsudky ze dne 10. dubna 2003, Scott v. Komise, T-366/00, Recueil, s. II-1763, a Département du Loiret v. Komise, T-369/00, Recueil, s. II-1789). Co se týče zbývající části žalob, bylo rozhodnuto pokračovat v řízeních.
- 29 Soud přerušil řízení v projednávané věci, jakož i ve věci T-369/00 do doby, než bude vydán rozsudek Soudního dvora ke kasačnímu opravnému prostředku podanému Scott proti rozsudku Scott v. Komise, bod 28 výše.

- 30 Rozsudkem ze dne 6. října 2005, Scott v. Komise (C-276/03 P, Sb. rozh. s. I-8437), Soudní dvůr zamítl kasační opravný prostředek podaný společností Scott proti rozsudku ze dne 10. dubna 2003, Scott v. Komise, bod 28 výše.
- 31 Dopisem ze dne 10. listopadu 2005 Soud vyzval účastníky řízení, aby předložili svá vyjádření k pokračování v řízení ve světle rozsudku ze dne 6. října 2005, Scott v. Komise, bod 30 výše. Ve své odpovědi ze dne 24. listopadu 2005 žalobkyně potvrdila, že žalobními důvody a argumenty, o nichž má být ještě rozhodnuto, jsou pouze ty, jež se týkají státní podpory formou údajně preferenční ceny sporného pozemku koupeného žalobkyní v průmyslové zóně Saussaye, jakož i toho, že Komise použila v příkazech k navrácení složené úrokové míry.
- 32 Na základě zprávy soudce zpravodaje Soud rozhodl o znovuotevření ústní části řízení a v rámci organizačních procesních opatření vyzval účastníky řízení, aby písemně odpověděli na několik otázek. Těto žádosti bylo vyhověno.
- 33 Řeči účastníků řízení a jejich odpovědi na otázky položené Soudem byly vypsány na jednání dne 25. října 2006.
- 34 Za tohoto stavu žalobkyně navrhuje, aby Soud:
- zrušil článek 2 napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž se týká podpory poskytnuté formou preferenční ceny pozemku uvedeného v jeho článku 1;
 - uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

35 Francouzská republika, která vstoupila do řízení jako vedlejší účastník na podporu žalobkyně, navrhuje, aby Soud:

- zrušil napadené rozhodnutí;
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

36 Komise navrhuje, aby Soud:

- zamítl žalobu;
- uložil žalobkyni náhradu nákladů řízení;
- podpůrně, uložil účastníkům řízení, aby nesli vlastní náklady řízení.

Právní otázky

37 Na podporu své žaloby se žalobkyně dovolává čtyř žalobních důvodů. První žalobní důvod vychází z porušení procesních práv, druhý z porušení zásady rovného zacházení, třetí z porušení zásady ochrany legitimního očekávání a čtvrtý z nesprávného posouzení podpory.

- 38 Nejdříve je třeba přezkoumat přípustnost příloh žaloby, a poté přímo čtvrtý žalobní důvod.

K přípustnosti příloh žaloby

Argumenty účastníků řízení

- 39 Komise napadá skutečnost, že žalobkyně se opírá o dokumenty, které nebyly součástí správního řízení před ní. Podle Komise jsou následující přílohy žaloby nepřipustné: příloha 6 (článek, který vyšel v deníku *Les Échos* ze dne 31. března–1. dubna 2000), příloha 13 (dopis advokáta Scott Komisi ze dne 24. prosince 1999) a příloha 19 (dopis advokáta Scott členovi kabinetu M. Montiho, člena Komise, ze dne 24. března 2000).
- 40 Komise krom toho uvádí, že část přílohy 23 žaloby (původní nabídka města Orléans žalobkyni) jí byla předána jakožto příloha k dopisu francouzských orgánů ze dne 7. ledna 2000. Nicméně několik stran tam chybělo. Příloha 23 žaloby obsahuje chybějící strany. S ohledem na to, že tyto strany byly předány Komisi poprvé, nejsou přípustné. Komise dodává, že Soud za okolností projednávané věci může právně zohlednit určité skutečnosti uvedené v tomto dokumentu.
- 41 Žalobkyně tvrdí, že pokud jde o článek, který vyšel v deníku *Les Échos* (viz bod 39 výše), je přípustný z důvodu, že nebyl zveřejněn do konce období, v němž mohla předložit věcné důkazy.

- 42 Co se týče dopisů ze dne 24. prosince 1999 a ze dne 24. března 2000 (viz bod 39 výše), měly být součástí správního řízení před Komisí a tato je neprávem odmítla.
- 43 Pokud jde o přílohu 23 žaloby (viz bod 40 výše), žalobkyně tvrdí, že nevěděla o tom, že francouzská vláda poskytla Komisi pouze neúplnou kopii tohoto dokumentu. Komise přitom nemá právo vyloučit důkazy, pokud se zdá, že věcné důkazy, které poskytl členský stát Komisi, jsou nesprávné nebo neúplné.

Závěry Soudu

- 44 Úvodem je třeba uvést, že písemnosti, které Komise považuje za nepřijatelné, byly právoplatně přiloženy k žalobě, a jsou tedy součástí spisu v řízení před Soudem. Proto není jejich přípustnost sama o sobě v tomto směru dotčena. Komise totiž uplatňuje především, že dotčené písemnosti nemá Soud zohlednit při svém posouzení legality napadeného rozhodnutí z důvodu, že nebyly součástí spisu Komise během správního řízení.
- 45 Je třeba připomenout, že legalita rozhodnutí Komise v oblasti státních podpor se posuzuje podle informací, které Komise měla k dispozici v okamžiku přijímání tohoto rozhodnutí (rozsudky Soudního dvora ze dne 10. července 1986, *Belgie v. Komise*, 234/84, Recueil, s. 2263, bod 16, a ze dne 11. září 2003, *Belgie v. Komise*, C-197/99 P, Recueil, s. I-8461, bod 86). Jak Komise správně uvedla, má to za důsledek, že žalobkyně se nemůže dovolávat argumentů týkajících se skutkových okolností, které byly Komisi neznámé a které jí nebyly oznámeny v průběhu tohoto řízení (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 6. října 1999, *Kneissl Dachstein v. Komise*, T-110/97, Recueil, s. II-2881, bod 102).

- 46 Z této judikatury nicméně nevyplývá, že důkazy předložené příjemcem podpory v žalobě na neplatnost nemohou být zohledněny pro účely posouzení legality napadeného rozhodnutí, pokud byly Komisi právoplatně předloženy v průběhu správního řízení před přijetím sporného rozhodnutí a Komise je neodůvodněně vyloučila.
- 47 Je tedy namístě přezkoumat každou z dotčených příloh.
- 48 Pokud jde o článek, který vyšel v deníku *Les Échos* (viz bod 39 výše), je nesporné, že nebyl Komisi předán během správního řízení. Nemůže být tedy zohledněn pro účely posouzení legality napadeného rozhodnutí.
- 49 Pokud jde o původní nabídku města Orléans žalobkyni (viz bod 40 výše), není zpochybňováno, že Francouzská republika předala některé strany tohoto dokumentu Komisi v průběhu správního řízení jakožto přílohu dopisu ze dne 7. ledna 2000, ale vynechala jiné strany, aniž by o tom vyrozuměla Komisi. Ze čtení poskytnutých stran nebylo zřejmé, že jiné strany byly vynechány. Nemůže být proto Komisi vytýkáno, že nepožádala Francouzskou republiku, aby jí předložila chybějící strany, a legalita napadeného rozhodnutí nemůže být posouzena ve světle obsahu těchto stran.
- 50 Co se týče dopisu advokáta společnosti Scott Komisi ze dne 24. března 2000 (viz bod 39 výše) a jak to připustila Scott v odpovědi na písemné otázky Soudu, ten se týká otázky promlčení. Vzhledem k tomu, že Soud již o této otázce rozhodl (viz body 27 a 28 výše), námitka vznesená proti tomuto dopisu není pro účely tohoto rozsudku relevantní.

- 51 Dále je třeba přezkoumat dopis advokáta společnosti Scott Komisi ze dne 24. prosince 1999 (viz bod 39 výše). Komise odmítla zohlednit tento dopis z důvodu, že pochází od třetí strany a byl předložen mimo lhůtu stanovenou v rozhodnutí o zahájení řízení (viz bod 12 výše).
- 52 V tomto ohledu je třeba připomenout, že řízení o kontrole státních podpor je s ohledem na svou obecnou strukturu řízením zahájeným proti členskému státu odpovědnému, vzhledem k jeho povinnostem na základě práva Společenství, za poskytnutí podpory (rozsudek Soudního dvora ze dne 24. prosince 2002, Falck a Acciaierie di Bolzano v. Komise, C-74/00 P a C-75/00 P, Recueil, s. I-7869, bod 81).
- 53 V rámci tohoto řízení se jiné zúčastněné strany než členský stát odpovědný za poskytnutí podpory nemohou samy zúčastnit kontradiktorní diskuse s Komisí, obdobné té, která je zahájena ve prospěch zmíněného členského státu. Jejich úloha tudíž spočívá hlavně v tom, že jsou pro Komisi zdrojem informací (rozsudek Soudu ze dne 8. července 2004, Technische Glaswerke Ilmenau v. Komise, T-198/01, Sb. rozh. s. II-2717, bod 192 a výše uvedená judikatura).
- 54 V tomto ohledu žádné ustanovení o řízení o kontrole státních podpor nevyhrazuje mezi zúčastněnými stranami zvláštní úlohu příjemci podpory. Je ostatně namístě připomenout, že řízení o kontrole státních podpor není řízením zahájeným „vůči“ příjemci podpory, což by s sebou neslo, že posledně uvedený by se mohl dovolávat tak širokých práv, jako jsou práva obhajoby jako taková (rozsudek Falck a Acciaierie di Bolzano v. Komise, bod 52 výše, bod 83). Nicméně navzdory tomu, že příjemce podpory nemá postavení účastníka řízení, mu judikatura přiznala určitá procesní práva, jejichž cílem je umožnit mu poskytnout Komisi informace a uplatnit jeho argumenty (rozsudek ze dne 6. října 2005, Scott v. Komise, bod 30 výše, bod 34).

- 55 V projednávaném případě je nesporné, že Scott byla vyzvána, aby podala své připomínky během formálního vyšetřovacího řízení v souladu s čl. 88 odst. 2 ES a čl. 6 odst. 1 nařízení č. 659/1999, a že tím, že podala dne 23. listopadu 1998 Komisi podrobné připomínky, využila této možnosti (viz bod 8 výše).
- 56 Z judikatury připomenuté v bodech 52 až 54 výše nicméně nevyplyývá, že Komise má právo ponechat bez povšimnutí jakékoliv jiné připomínky příjemců podpory po uplynutí lhůty stanovené v rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení. Naopak z judikatury vyplývá, že Komisi přísluší přezkoumat pečlivě a nestranně spis v rámci článku 88 ES (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 2. dubna 1998, Komise v. Sytraval a Brink's France, C-367/95 P, Recueil, s. I-1719, dále jen „rozsudek Sytraval“, bod 62, a rozsudek Soudu ze dne 6. března 2003, Westdeutsche Landesbank Girozentrale a Land Nordrhein-Westfalen v. Komise, T-228/99 a T-233/99, Recueil, s. II-435, body 167 a 168). Z toho vyplývá, že Komise může být za určitých okolností povinna zohlednit připomínky příjemce podpory po uplynutí lhůty stanovené v rozhodnutí o zahájení řízení.
- 57 Zvláště žádné ustanovení nařízení č. 659/1999, zejména jeho článek 6, nebrání tomu, aby Komise přijala takové připomínky. Tento článek totiž Komisi umožňuje prodloužit lhůtu k podání připomínek zúčastněných stran v řádně odůvodněných případech.
- 58 Je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury kvalifikace jako podpory vyžaduje, aby byly splněny všechny podmínky uvedené v čl. 87 odst. 1 ES (rozsudky Soudního dvora ze dne 21. března 1990, Belgie v. Komise, zvaný „Tubemeuse“, C-142/87, Recueil, s. I-959, bod 25, a ze dne 24. července 2003, Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg, C-280/00, Recueil, s. I-7747, bod 74). Komise je tak povinna ověřit existenci skutečného zvýhodnění, kterého se dostalo příjemci opatření, jímž byl údajně zvýhodněn. V projednávaném případě byla přitom existence takového zvýhodnění důrazně zpochybňována v průběhu vyšetřovacího

řízení. Ohledně určení hodnoty sporného pozemku tak byla vyměněna četná korespondence mezi francouzskými orgány, Scott a Komisí. Za těchto okolností se Komise nemůže ukrývat za formalistický výklad svých povinností ve věci státních podpor pro to, aby odmítla příjemci podpory možnost uplatnit jeho připomínky k sporné stránce vyšetřovacího řízení tím, že odmítne informace poskytnuté ve lhůtě, kterou ona sama stanovila (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 22. února 2006, *Le Levant* 001 a další v. Komise, T-34/02, Sb. rozh. s. II-267, bod 96).

- 59 I když je totiž řízení o kontrole státních podpor řízením zahájeným proti odpovědnému členskému státu a přesto, že tento stát má povinnost plně spolupracovat s Komisí a poskytnout jí všechny požadované informace, Komise nemůže ponechat bez povšimnutí skutečnost, že případný příkaz k navrácení může mít významné finanční následky pro příjemce podpory. Navíc když Komise požaduje předložení důkazů a když je hodnotí, nemůže předpokládat, že existuje zájem společný členskému státu a příjemci, zvláště pokud jde o výpočet hodnoty podpory. S ohledem na skutečnost, že podpora je vrácena dotčenému členskému státu, a nikoliv Společenství, Komise nemůže předpokládat, že členský stát měl za cíl minimalizovat navrácenou částku tak, aby s příjemcem bylo zacházeno spravedlivě.
- 60 V projednávaném případě měla Komise přezkoumat údajnou státní podporu téměř deset let po jejím poskytnutí v roce 1987. Scott, která je příjemcem podpory, byla krom toho v roce 1996 koupena společností KC a poté v roce 1998 byl sporný pozemek prodán P & G (viz bod 14 výše). Jedná se tedy o věc, v níž nebylo snadné získat informace týkající se hodnoty podpory.
- 61 Komise se ještě během schůzky s francouzskou delegací, včetně zástupců Scott, konané dne 7. prosince 1999, stále snažila objasnit skutkový stav v projednávané věci. „V zájmu řízení“ (bod 11 odůvodnění napadeného rozhodnutí) tak přijala rozhodnutí povolit předložení doplňujících informací do konce prosince 1999.

Účastníci řízení posuzují rozdílně otázku, zda Komise povolila pouze francouzským orgánům, aby jí poskytly doplňující informace, nebo zda byla tato nabídka učiněna delegaci jako celku, včetně zástupců Scott. Komise přitom neprokázala, že výslovně omezila svoji nabídku učiněnou během dotčené schůzky pouze na francouzské orgány. V každém případě Scott zaslala Komisi svůj dopis ze dne 24. prosince 1999 jako odpověď na tuto nabídku.

- 62 Soud má za to, že rozhodnutí Komise odmítnout tento dopis bylo nepřiměřené a rozporuplné. Zaprvé, s ohledem na skutečnost, že Komise byla připravena přijmout doplňující informace po dotčené schůzce až do 31. prosince 1999, nebyl za těchto okolností žádný důvod ke stanovení odlišení podle zdroje informací tím, že dopis byl odmítnut pouze z důvodu, že pocházel od příjemce podpory, a nikoliv od francouzských orgánů. V tomto ohledu je třeba uvést, že na jednání Komise potvrdila, že pokud by obsah dopisu ze dne 24. prosince 1999 byl uveden na oficiálním hlavičkovém papíře francouzské vlády, byla by dotčený dokument přijala a zohlednila by ho při přijímání napadeného rozhodnutí. Komise nemůže jednak umožnit příjemci podpory účastnit se schůzky, v jejímž průběhu povolí poskytnutí doplňujících informací, a jednak mu poté zakázat poskytnout takové informace. Zadruhé, reakce Komise byla rozporuplná, jelikož přijala dost podobné informace pocházející od francouzských orgánů dne 7. ledna 2000 a 21. února 2000 (viz bod 13 výše), tedy dlouho po uplynutí lhůty do 31. prosince 1999 stanovené během jednání konaného dne 7. prosince 1999.

- 63 Za těchto okolností důvody odmítnutí dopisu žalobkyně ze dne 24. prosince 1999 nejsou právoplatné. Žalobkyně se tedy může dovolávat tohoto dopisu ke zpochybnění legality napadeného rozhodnutí, protože jeho obsah byl Komisi předložen ve lhůtě, kterou ona sama stanovila před skončením správního řízení a šest měsíců před přijetím napadeného rozhodnutí.

Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nesprávného posouzení podpory

Argumenty účastníků řízení

- ⁶⁴ Zprvé, žalobkyně uvádí, že Komise nesprávně posoudila hodnotu sporného pozemku. Přístup Komise byl nesprávný zvláště v tom, že se opřela o náklady členského státu vynaložené na investičně nepřipravený pozemek a na investiční přípravy, když předpokládala, že hodnotu údajné podpory představovaly dotčené náklady, od nichž odečetla částku 31 milionů FRF zaplacenou společností Sempel.
- ⁶⁵ Co se týče hodnoty investičně nepřipraveného pozemku, žalobkyně má za to, že výdaje, jež město Orléans vynaložilo v průběhu až dvanácti let přede dnem, kdy byl pozemek převeden, neposkytují žádný spolehlivý údaj o hodnotě investičně nepřipraveného pozemku v roce 1987. Odkazujíc na svůj dopis ze dne 24. prosince 1999 a na dopis Francouzské republiky ze dne 21. února 2000, žalobkyně tvrdí, že Komise se měla opřít o daňovou kontrolu, podle níž měl investičně nepřipravený pozemek v roce 1987 nebo 1988 ve skutečnosti hodnotu pouze 5,55 FRF/m².
- ⁶⁶ Pokud jde o argument Komise, podle něhož mohla nezohlednit daňovou kontrolu, jelikož tato byla provedena šest let po dotčeném převodu, žalobkyně zdůrazňuje, že zmíněná kontrola se vztahuje k hodnotě investičně nepřipraveného pozemku v okamžiku, který je relevantní pro účely řízení ve věci státních podpor, a je založena na ocenění provedeném v této době. Žalobkyně dodává, že ocenění pozemku použité pro účely daňové kontroly bylo vhodné pro přezkum údajné státní podpory, jelikož bylo zjevné v zájmu daňových orgánů stanovit hodnotu pozemku co možná nejvyšší za účelem snížení nákladů na odpisy továrny, které by žalobkyně mohla uplatňovat pro výpočet svých daní z příjmů v budoucnu.

- 67 Žalobkyně upřesňuje, že tvrzené zjevně nesprávné posouzení nespočívá v omylu, jehož se dopustila Komise, když nezohlednila ocenění z roku 1988 použité během daňové kontroly v roce 1993. Dovolávaný omyl spočívá spíše ve skutečnosti, že Komise se opřela o údaje, které zjevně nebyly přesvědčivé, zatímco žalobkyně poskytla právoplatné alternativní informace, jež Komise nepřezkoumala.
- 68 Jelikož město Orléans vlastnilo dotčený pozemek od roku 1975 (bod 15 odůvodnění napadeného rozhodnutí), nejednalo se podle žalobkyně o případ, kdy na základě smlouvy uzavřené mezi státním orgánem a podnikem, který má obdržet státní podporu, státní orgán souhlasí s nabytím pozemku proto, aby jej převedl podniku za nižší cenu, než je jeho kupní cena. V takovém případě by ohodnocení jakékoliv státní podpory bylo provedeno na základě nákladů vynaložených státním orgánem na nabytí pozemku. V projednávaném případě naopak měla Komise určit hodnotu pozemku v okamžiku, kdy byl převeden Scott.
- 69 Pokud jde o náklady na investiční přípravu pozemku, Komise nesprávně pokládala náklady vynaložené Sempel na investiční přípravu pozemku za hodnotu podpory. Z dohody Scott přitom vyplývá, že místní územní celky se dohodly, že Sempel provede investiční přípravu pozemku za částku maximálně ve výši 80 milionů FRF. S ohledem na tuto horní hranici je předpoklad Komise, podle něhož představovalo 48/68 každého franku vynaloženého Sempel zvýhodnění žalobkyně, zjevně nesprávný a nespravedlivý.
- 70 Navíc náklady vynaložené Sempel mohly být ne hospodárně využity nebo investovány na provedení prací, o něž Scott nežádala ani nebyly v jejím zájmu. Mohly rovněž představovat práce na infrastruktuře odpovídající pracím, které jsou obvykle financovány ze státního rozpočtu, a nepředstavovat tudíž podporu (viz body 168 a 169 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 71 Žalobkyně dodává, že sporný pozemek jí byl převeden za 31 milionů FRF (a sice 64 FRF/m²). Podle žalobkyně se jedná o tržní cenu. V tomto ohledu upozorňuje, že v roce 1998 P & G koupila dotčený pozemek o výměře 48 hektarů a továrnu za skutečnou tržní cenu, a sice 27,653 milionu FRF. Cena, kterou zaplatila P & G, poskytuje spolehlivější údaj o hodnotě sporného pozemku v roce 1987, než informace, které se Komise rozhodla zohlednit.
- 72 Zadruhé, žalobkyně tvrdí, že Komise se dopustila zjevně nesprávného posouzení při výpočtu částky podpory.
- 73 Jednalo se zejména o chybu ve výpočtu v napadeném rozhodnutí, kterou Komise opravila po podání žaloby (viz bod 15 výše).
- 74 Komise se krom toho dopustila zjevně nesprávného posouzení, když stanovila pro účely výpočtu současné hodnoty podpory týkající se sporného pozemku úrokovou sazbu 5,7 %. Jelikož Komise hodnotila náklady státu na tuto podporu, měla použít úrokovou sazbu, která se ve Francii vztahuje na orgány, jež skutečně spadají do veřejného sektoru jako Sempel, a sice sazbu nižší, než je částka, kterou platí podniky v soukromém sektoru ze svých půjček.
- 75 Komise zaprvé zdůrazňuje, že žalobkyně nepochybně, že Komise dodržela obecná pravidla týkající se příkazů k poskytnutí informací (viz článek 13 nařízení č. 659/1999 a rozsudek Soudního dvora ze dne 13. dubna 1994, Německo a Pleuger Worthington v. Komise, C-324/90 a C-342/90, Recueil, s. I-1173, bod 26). Komise dodává, že nebyla povinna sdělit příkaz přímo žalobkyni, vzhledem k tomu, že řízení o státních podporách probíhá výlučně mezi Komisí a členským státem.

Žalobkyně měla příležitost podat své připomínky po vydání rozhodnutí o zahájení řízení a v každém případě měla možnost poskytnout chybějící informace po vydání tiskové zprávy týkající se příkazu k poskytnutí informací. Navíc, jak bude níže prokázáno, Komise zdůrazňuje skutečnost, že nedostatek zmíněných informací nepředstavuje v projednávaném případě významný problém.

76 Komise zdůrazňuje, že se snažila určit hodnotu investičně nepřípraveného pozemku a investičních příprav převedených na žalobkyni. Jestliže se Komise opřela o náklady vynaložené členským státem, učinila tak proto, že konstatovala, že tento přístup je v projednávaném případě spolehlivým ukazatelem pravděpodobné hodnoty sporného pozemku převedeného na žalobkyni.

77 Pokud jde o investičně nepřípravený pozemek, Komise se snažila stanovit jeho hodnotu ke dni 31. srpna 1987, datu uzavření dohody. I když Komise nepoužila své sdělení 97/C 209/03 o prvcích státní podpory při prodeji pozemků a staveb orgány veřejné moci (Úř. věst. 1997, C 209, s. 3) v napadeném rozhodnutí se zpětnou účinností, použila svůj „systematický a logický“ přístup k čl. 87 odst. 1 ES, jak je vyložen ve zmíněném sdělení. Komise v tomto ohledu zdůrazňuje, že sporný pozemek nebyl prodán v rámci nepodmíněného nabídkového řízení a že nebylo provedeno žádné nezávislé ocenění sporného pozemku při jeho prodeji žalobkyni. Za těchto okolností Komise tvrdí, že původní náklady orgánů veřejné moci na pozemek představují „významný ukazatel“ hodnoty investičně nepřípraveného pozemku.

78 Francouzské orgány třikrát v průběhu řízení Komisi zopakovaly, že průměrné náklady na investičně nepřípravený pozemek nabytý v období mezi 1975 a 1987 byly stanoveny na 15 FRF/m² (poznámka pod čarou č. 8 napadeného rozhodnutí). I když tyto orgány mohly ve svém dopise ze dne 3. listopadu 1997 upřesnit, že 30 hektarů bylo nabytých dne 1. července 1975, 32,5 hektarů dne 13. prosince 1984 a 5,5 hektarů dne 18. září 1987, rozhodly se nesdělit cenu každého z těchto nabytí. Komise v tomto ohledu upozorňuje, že jí nebyly v průběhu správního řízení předloženy akty o prodeji ani žádný jiný dokument potvrzující následná nabytí

investičně nepřipravených pozemků městem Orléans. Komise nebyla vyrozuměna o metodě použité pro výpočet průměrné ceny 15 FRF/m². Navíc není přesně známo, které pozemky z celkových 68 hektarů nabytých městem Orléans byly nakonec převedeny na žalobkyni, a tvořily tak pozemek o výměře 48 hektarů. Za těchto okolností byla Komise oprávněna dojít k závěru, že uvedená cena 15 FRF/m² se týká období až do roku 1987, a proto může být považována za dostatečně aktuální, a tedy spolehlivý ukazatel minimální hodnoty pozemku v okamžiku uzavření dohody Scott.

79 Krom toho podle bodu 2.2 zápisu ze zasedání rady města Orléans ze dne 27. května 1994 byla původní hodnota investičně nepřipraveného pozemku stanovena na 10,9 milionu FRF, a sice na „velmi nízkou“ cenu 23 FRF/m². Vzhledem k tomu, že tento zápis byl vypracován před zahájením tohoto řízení orgánem, který sám poskytl předmětnou podporu, Komise má za to, že představoval přiměřený a spolehlivý základ pro určení hodnoty investičně nepřipraveného pozemku. Komise dodává, že z dokumentu obsahujícího nabídku, který připravilo město Orléans pro žalobkyni, vyplývá, že „hodnota [investičně nepřipraveného] pozemku [byla] v březnu 1987 20 milionů franků“ (a sice 50 hektarů za 40 FRF/m²).

80 V rozporu s tím, co tvrdí žalobkyně, se francouzské orgány ve svém dopise ze dne 21. února 2000 nedovolávaly ocenění investičně nepřipraveného pozemku na 5,55 FRF/m² na základě údajné daňové kontroly. Podle Komise se jedná pouze o informaci určenou k usnadnění pochopení tabulky, která nebyla doložena žádným listinným důkazem, vztahovala se k roku 1993, což bylo šest let po uzavření dohody Scott, a odporovala jiným prohlášením učiněným francouzskými orgány v průběhu řízení, jakož i prohlášením rady města Orléans v jejích usneseních z roku 1994. Z toho vyplývá, že Komise se nedopustila žádného omylu, když se rozhodla nevyvodit z části textu, na níž odkazuje žalobkyně, že bylo prokázáno, že hodnota investičně nepřipraveného pozemku činila 5,55 FRF/m².

81 Žalobkyně poprvé uplatňuje ve své replice, že dopis ze dne 24. prosince 1999 obsahuje ocenění investičně nepřipraveného pozemku, které bylo provedeno v roce

1988 (viz bod 65 výše). Podle Komise jsou nové argumenty týkající se skutkových zjištění, které jsou obsaženy v replice, nepřipustné ze stejného důvodu jako samotný dopis ze dne 24. prosince 1999. Komise v tomto ohledu upozorňuje na to, že dokonce ani tento dopis neobsahuje sebemenší odkaz na ocenění, které bylo provedeno v roce 1988.

- 82 Krom toho, že zmíněný dopis je nepřipustný, Komise tvrdí, že musí být zamítnut z hlediska meritorního. Zaprvé, žalobkyně nepředložila žádný dokument k potvrzení tvrzení, podle něhož bylo takové ocenění provedeno v roce 1988 na základě hodnoty investičně nepřipraveného pozemku v roce 1987, a nepodala žádné upřesnění ohledně zákona nebo právní úpravy, na základě kterých se má za to, že takové ocenění bylo provedeno. Zadruhé, Komise se domnívá, že místní daňová správa může přiznat symbolické a v podstatě fiktivní hodnoty pozemkům za účelem posouzení povinnosti k místní dani vztahující se na ně, přičemž takové hodnoty mají pouze malý nebo žádný vztah ke skutečné tržní hodnotě pozemků. Zatřetí a v rozporu s tím, co tvrdí žalobkyně, neexistuje žádný základ pro závěr, že daňová správa přiznala pozemku co nejvyšší hodnotu proto, aby byla co nejvíce omezena hodnota investičních příprav, sníženy náklady žalobkyně na odpisy, a tak zvýšena daň, kterou měla žalobkyně zaplatit. Začtvrté, Komise se domnívá, že ocenění učiněné daňovou správou nutně nevylučuje jakýkoliv prvek státní podpory.

- 83 Komise mimoto zpochybňuje tvrzení žalobkyně, podle něhož město Orléans vlastnilo investičně nepřipravený pozemek od roku 1975. Jak bylo uvedeno v bodě 78 výše, francouzské orgány uvedly, že 30 hektarů bylo nabytých dne 1. července 1975, 32,5 hektarů dne 13. prosince 1984 (o něco více než dva roky před tím, než byla učiněna Scott nabídka) a 5,5 hektarů dne 18. září 1987, a sice po uzavření dohody Scott a smlouvy Sempel. Podle úvah samotné žalobkyně (viz bod 68 výše) se tudíž jednalo o situaci, kdy Komise byla oprávněna zohlednit cenu, kterou stát měl zaplatit za nabytí investičně nepřipraveného pozemku. Komise dodává, že Francouzská republika se rozhodla nesdílet Komisi ani podrobnosti o části pozemku, která byla nakonec převedena na žalobkyni, ani metodu výpočtu průměrné ceny.

- 84 Pokud jde o investiční přípravy, Komise uložila francouzským orgánům na základě rozhodnutí, aby jí poskytly podrobná vysvětlení, jakož i předložily dokumenty podrobně uvádějící práce provedené Sempel a skutečné náklady na ně. Tyto informace nebyly Komisi v průběhu správního řízení vůbec poskytnuty.
- 85 Žalobkyně navíc nepředložila žádné vysvětlení ohledně toho, co považuje za skutečnou hodnotu investičních příprav, které na ni byly převedeny. Jak bylo vysvětleno v bodě 77 výše, v případě, že nedošlo k náležitému nabídkovému řízení ani k ocenění nezávislým odborníkem před začátkem jednání, jež předcházela prodeji, představují náklady členského státu spolehlivý ukazatel hodnoty investičních příprav převedených na žalobkyni, a sice 89,1 milionu FRF. V tomto ohledu Komise upřesňuje, že použila likvidační rozvahu Sempel, a sice nejspolehlivější listinný důkaz (potvrzený v tomto případě), kterým disponovala, když ve shodě s francouzskými orgány odečetla finanční náklady Sempel, DPH a náklady na veřejnou infrastrukturu (body 89 a 171 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Komise na základě této rozvahy určila celkovou hodnotu investičních příprav. V rozporu s tím, co tvrdí žalobkyně, hodnota investičních příprav převedených na žalobkyni závisela na pracích, které Sempel skutečně provedla, a nikoliv na podmínkách dohody Scott.
- 86 Komise upozorňuje, že podle zápisu ze zasedání rady města Orléans ze dne 27. května 1994 činily celkové náklady na prodej vynaložené městem Orléans a departementem Loiret, zahrnující náklady na pozemek a na investiční přípravy, buď 84 482 274 milionů FRF, nebo 92 531 048 milionů FRF (bod 2.2).
- 87 Komise má za to, že kupní cena, kterou zaplatila P & G v roce 1998 (viz bod 71 výše), nepředstavuje spolehlivější údaj o hodnotě investičních příprav provedených v roce 1987 než jiné důkazy, které měla k dispozici a jež popsala v napadeném rozhodnutí. Komise upozorňuje na skutečnost, že během celého řízení si žalobkyně stěžuje na určitou nespravedlivost z důvodu, že KC zaplatila vysokou cenu při nabytí Scott, ale když Scott prodávala aktiva, do kupní ceny nebyla zahrnuta žádná částka

odpovídající dotčené podpoře. Tento argument znamená připuštění toho, že kupní cena zaplacená P & G odrážela ohodnocení aktiv, jež bylo od počátku velmi ovlivněno samotnou existencí dotčené podpory. Komise má za to, že žalobkyně nemůže chtít, aby „se vlk nažral a koza zůstala celá“: buď P & G „zaplatila“ Scott za podporu, a v tom případě není nespravedlivé, aby ji Scott navrátila, nebo cena zaplacená P & G – a cena, za kterou Scott mohla prodat a byla ochotna prodat – byla od počátku velmi ovlivněna poskytnutím podpory, a v tom případě tato cena nemůže žádným způsobem sloužit jako základ pro výpočet skutečné hodnoty pozemku a investičních příprav v roce 1987.

- 88 Komise mimoto připomíná, že uložila francouzským orgánům, aby jí poskytly podrobnější informace (body 97 a 168 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 89 Zadruhé, Komise připouští existenci chyby ve výpočtu v napadeném rozhodnutí (viz bod 73 výše) a upozorňuje, že proto přijala opatření nezbytná k opravě zmíněné chyby (viz bod 15 výše).
- 90 Argument žalobkyně, že přístup Komise nebyl soudržný a že měla použít úrokovou sazbu, která se vztahovala na Sempel (viz bod 74 výše), musí být zamítnut. Komise správně použila sazbu 5,6 % stanovenou v jejím sdělení o metodě stanovení referenčních sazeb a jejich aktualizaci pro výpočet částky, která má být navracena na základě příkazu k navrácení protiprávní státní podpory.

Závěry Soudu

- 91 Vzhledem k tomu, že pojem státní podpora má právní charakter a musí být vykládán na základě objektivních skutečností, soud Společenství musí, v zásadě a s ohledem

jak na konkrétní okolnosti sporu, který je mu předložen, tak na technický a komplexní charakter posouzení Komise, vykonat úplný přezkum otázky, zda opatření spadá do působnosti čl. 87 odst. 1 ES (rozsudek Soudního dvora ze dne 16. května 2000, *Francie v. Ladbroke Racing a Komise*, C-83/98 P, Recueil, s. I-3271, bod 25, a rozsudek Soudu ze dne 17. října 2002, *Linde v. Komise*, T-98/00, Recueil, s. II-3961, bod 40).

- ⁹² Různé formy opatření, která snižují náklady, jež obvykle zatěžují rozpočet podniku, a která se v tomto ohledu podobají dotaci, jako jsou zejména dodání zboží nebo poskytování služeb za preferenční ceny (rozsudek Soudního dvora ze dne 20. listopadu 2003, *GEMO*, C-126/01, Recueil, s. I-13769, bod 29; viz rovněž rozsudek Soudního dvora ze dne 2. února 1988, *Van der Kooy a další v. Komise*, 67/85, 68/85 a 70/85, Recueil, s. 219, body 28 a 29), představují zvýhodnění ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES (viz v tomto smyslu rozsudky Soudního dvora ze dne 23. února 1961, *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg v. Vysoký úřad*, 30/59, Recueil, s. 3, 39, a ze dne 8. května 2003, *Itálie a SIM 2 Multimedia v. Komise*, C-328/99 a C-399/00, Recueil, s. I-4035, bod 35).

- ⁹³ Při použití této zásady na případ prodeje pozemku veřejným subjektem podniku je následkem to, že musí být zejména určeno, zda kupní cena nemohla být nabyvatelem získána za obvyklých tržních podmínek (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 6. března 2002, *Diputación Foral de Álava a další v. Komise*, T-127/99, T-129/99 a T-148/99, Recueil, s. II-1275, bod 73). Když Komise určuje tržní cenu, musí zohlednit nejistotu vyplývající ze samotné povahy zpětného určení takových tržních cen (rozsudek Soudu ze dne 16. září 2004, *Valmont v. Komise*, T-274/01, Sb. rozh. s. II-3145, bod 45).

- ⁹⁴ Je třeba rovněž zdůraznit, že podle ustálené judikatury je cílem sledovaným Komisí při vyžadování navrácení protiprávní podpory zbavit příjemce zvýhodnění, z něhož měl prospěch na trhu vůči svým soutěžitelům, a obnovit stav, který existoval před poskytnutím uvedené podpory (viz v tomto smyslu rozsudky Soudního dvora

Tubemeuse, bod 58 výše, bod 66, a ze dne 4. dubna 1995, Komise v. Itálie, C-348/93, Recueil, s. I-673, bod 27). Navrácení protiprávních podpor tak nemůže představovat sankci, kterou nestanoví právo Společenství, i když je provedeno dlouho poté, co dotčené podpory byly poskytnuty (rozsudek Soudního dvora ze dne 17. června 1999, Belgie v. Komise, C-75/97, Recueil, s. I-3671, bod 65, a rozsudek Soudu ze dne 29. září 2000, CETM v. Komise, T-55/99, Recueil, s. II-3207, bod 164). Jinými slovy rozhodnutí Komise v oblasti státních podpor nařizující jejich navrácení jsou opatřeními obnovujícími předchozí stav a nemají trestněprávní charakter.

- 95 Pokud se Komise nicméně rozhodne nařídit navrácení určité částky, musí v souladu s povinnostmi pečlivého a nestranného přezkumu spisu v rámci článku 88 ES (rozsudky Sytraval, bod 56 výše, bod 62, a Westdeutsche Landesbank Girozentrale a Land Nordrhein-Westfalen v. Komise, bod 56 výše, bod 167) určit způsobem tak přesným, jak jí to okolnosti věci umožňují, hodnotu podpory, která byla podniku poskytnuta. Při obnovování stavu před vyplacením podpory je Komise jednak povinna se ujistit, že skutečné zvýhodnění z podpory je odstraněno, a nařídit tak navrácení celé podpory. Nemůže z důvodu snahy o shovívavost pro příjemce podpory nařídit navrácení částky nižší, než je hodnota podpory obdržené příjemcem. Krom toho Komise není oprávněna jako projev svého odsouzení závažnosti protiprávnosti nařídit navrácení částky vyšší, než je hodnota podpory, kterou obdržel její příjemce.

- 96 V tomto ohledu je třeba dodat, že Komisi nemůže být vytýkáno, že provedla přibližné ohodnocení. Pokud se jedná o neoznámenou podporu, může se stát za okolností věci, a zvláště uplynula-li dlouhá doba od prodeje pozemku, že Komise může mít potíže stanovit přesnou hodnotu podpory. Takové okolnosti mohou být zohledněny pro účely posouzení legality rozhodnutí Komise, a zvláště otázky, zda Komise vedla vyšetřovací fázi uvedenou v čl. 88 odst. 2 ES pečlivě. Nic to však

nemění na tom, že zásadní otázka týkající se ohodnocení podpory je skutkovou otázkou, vzhledem k níž musí soud Společenství vykonat úplný přezkum. Pouhá skutečnost, že Komise může být z důvodu okolností věci nucena provést přibližné ohodnocení, jí ještě nepřiznává prostor pro uvážení, pokud jde o určení částky, jejíž navrácení nařizuje.

- 97 V projednávaném případě žalobkyně zdůrazňuje skutečnost, že cena, kterou zaplatila za sporný pozemek, a sice 31 milionů FFR, představovala tržní hodnotu majetku v roce 1987, tedy k datu uzavření smlouvy Sempel.
- 98 V napadeném rozhodnutí přitom Komise dospěla k závěru, že francouzské orgány prodaly sporný pozemek společnosti Scott za preferenční cenu, a stanovila hodnotu pozemku na 70,588 milionu FFR. Komise stanovila tuto posledně uvedenou částku nikoliv podle odhadu ceny případného prodeje sporného pozemku na trhu v roce 1987, ale tak, že se opřela o náklady vynaložené dotčenými veřejnými orgány (viz body 17 až 20 výše).
- 99 Komise tvrdí, že byla oprávněna, ba dokonce nucena opřít se o náklady vynaložené francouzskými orgány. Jednak tento přístup poskytl spolehlivý údaj o pravděpodobné hodnotě pozemku a investičních příprav převedených na žalobkyni. Krom toho v napadeném rozhodnutí Komise zdůrazňuje (viz zejména body 97 až 99 odůvodnění), že Francouzská republika nespolupracovala v průběhu správního řízení, jednala se zpožděním, a zvláště neposkytla všechny informace nezbytné pro určení hodnoty státní podpory, a to přes příkaz poskytnout informace přijatý na základě čl. 10 odst. 3 nařízení č. 659/1999 (viz bod 10 výše).

100 Za těchto okolností a ve světle judikatury uvedené v bodech 91 až 95 výše přísluší Soudu ověřit, zda Komise provedla přezkum spisu tak, že s veškerou požadovanou pozorností vyhodnotila dotčené skutkové okolnosti, a zvláště posoudit, zda hodnota, kterou spornému pozemku přisoudila Komise v napadeném rozhodnutí při ohodnocení částky protiprávního zvýhodnění, odpovídá s dostatečnou přesností tržní ceně v roce 1987.

101 Úvodem je namístě připomenout, že je nesporné, že se Komise dopustila věcné chyby při výpočtu částky podpory v prvním znění napadeného rozhodnutí a že ji opravila po podání projednávané žaloby. V tomto prvním znění rozhodnutí Komise považovala za výchozí částku náklady na prodej celého pozemku o výměře 68 hektarů, od nichž odečetla 31 milionů FRF, jež zaplatila žalobkyně. Získanou částku poté vynásobila 48/68, aby zohlednila skutečnost, že Scott koupila pouze 48 hektarů. Podle tohoto výpočtu se jednalo o podporu ve výši 48,7 milionu FRF (7,42 milionu eur), tedy vyjádřeno aktualizovanou hodnotou 100 milionů FRF (15,2 milionu eur), pokud jde o preferenční cenu sporného pozemku.

102 Avšak Komise provedla chybný výpočet tím, že přisoudila Scott pouze 48/68 z 31 milionů FRF, a nikoliv celou částku. Připustila tuto chybu a v opraveném znění napadeného rozhodnutí dospěla k tomu, že podpora činila 39,58 milionu FRF, tedy vyjádřeno aktualizovanou hodnotou 80,77 milionu FRF.

103 Vzhledem k tomu, že Komise tuto chybu opravila po podání projednávané žaloby, nemůže tato chyba sama o sobě odůvodnit zrušení napadeného rozhodnutí. Nicméně si zaslouží dvojí poznámku. Nejdříve je možné se zabývat otázkou důvodů, které vedly Komisi v průběhu vyšetřování k tomu, že se dopustila chyby této závažnosti. Dále a především, dopuštění se takové chyby zdůrazňuje nutnost toho, aby Soud s velkou pečlivostí ověřil všechny další stránky výpočtu podpory.

104 Je tudíž třeba přezkoumat přístup, který Komise přijala v napadeném rozhodnutí ke stanovení hodnoty sporného pozemku.

— K chybám týkajícím se metody a výpočtu v napadeném rozhodnutí

105 Nejdříve je třeba připomenout, že při posouzení hodnoty podpory formou prodeje sporného pozemku za údajně preferenční cenu se použije zásada soukromého investora působícího v tržním hospodářství. Hodnota podpory je tudíž rovna rozdílu mezi tím, co příjemce podpory ve skutečnosti zaplatil, a tím, co měl zaplatit v té době za běžných tržních podmínek za koupi rovnocenného pozemku od prodávajícího v soukromém sektoru.

106 Komise přitom v projednávaném případě připouští, že k ohodnocení podpory se opřela o náklady, které zaplatily francouzské orgány (viz bod 76 výše). Komise se totiž v napadeném rozhodnutí neopírá o žádné přímé a nezávislé ocenění hodnoty sporného pozemku na trhu v roce 1987. Naopak opírá se o náklady na sporný pozemek, jako byly náklady, které zaplatily dotčené orgány. I když náklady na nákup a investiční přípravu mohly sloužit jako druhotný a nezávislý údaj o hodnotě sporného pozemku, takové údaje nepředstavují nejspolehlivější důkaz o této hodnotě. Použití zásady soukromého investora totiž znamená ohodnotit prodejní cenu, která by byla zaplacená za sporný pozemek, kdyby byl prodán v srpnu 1987 za běžných tržních podmínek. Tuto cenu neurčují nutně náklady vynaložené prodávajícím, protože na ni mohou mít vliv mnohé faktory, včetně rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou v době prodeje. Jinými slovy náklady vynaložené francouzskými orgány v průběhu dvanácti let v rámci nákupu investičně nepřipraveného pozemku (viz bod 17 výše) a jeho investiční přípravy nutně nepředstavují jeho tržní hodnotu v srpnu 1987.

- 107 Komise odůvodňuje své použití ohodnocení založeného na nákladech vynaložených francouzskými orgány tak, že tvrdí, že francouzské orgány v rozporu se „systematickým a logickým přístupem“ k čl. 87 odst. 1 ES, jak jej poté vyložila ve sdělení 97/C 209/03 o prvcích státní podpory při prodeji pozemků a staveb orgány veřejné moci, neprodaly sporný pozemek v rámci nepodmíněného nabídkového řízení a nepoužily nezávislé ocenění sporného pozemku při jeho prodeji žalobkyni (viz body 77 a 85 výše). Má za to, že za těchto podmínek se mohla právem opřít o náklady vynaložené dotčenými orgány, aby stanovila hodnotu sporného pozemku.
- 108 Avšak skutečnost, že francouzské orgány neurčily v roce 1987 hodnotu majetku v nabídkovém řízení nebo na základě nezávislého ocenění sporného pozemku předtím, než jej prodaly Scott, Komisi nezprošťuje její povinnosti během vyšetřování v rámci čl. 88 odst. 2 ES určit hodnotu majetku na základě nespolehlivější metody. V rozporu s tím, co Komise tvrdí, se totiž nedržela systematického a logického přístupu uvedeného ve sdělení z roku 1997, ale opřela se přímo o minulé náklady na nabytí a investiční přípravu sporného pozemku vynaložené francouzskými orgány, aniž by uvažovala o možnosti objednat nezávislé ocenění (viz body 137 a 138 níže).
- 109 Krom toho i v případě, že Komise by byla oprávněna se opřít výhradně o náklady vynaložené dotčenými orgány pro stanovení hodnoty sporného pozemku, má Soud za to, že její přístup k ocenění investičně nepřipraveného pozemku je nesprávný, jelikož se jednak dopustila druhé chyby ve výpočtu v tomto ohledu, a jednak se opřela o nepřesné údaje, pokud jde o předmětné náklady.
- 110 Zprvce, Komise v napadeném rozhodnutí konstatuje, že dotčených 68 hektarů „v té době zemědělských pozemků, bylo již nabyto v období mezi 1975 a 1987 městem

[Orléans] za cenu 16 FRF/m² (2,4 eur/m²), což bylo celkem 10,9 milionu FRF (1,7 milionu eur)“ (bod 15 odůvodnění). Opírá se v tomto ohledu o bod 2.2 zápisu ze zasedání rady města Orléans ze dne 27. května 1994. Z dotčeného zápisu nicméně vyplývá, že částka 10,9 milionu FRF odpovídala nákladům na investičně nepřipravený pozemek o výměře 48 hektarů převedený na společnost Scott, a nikoliv na pozemek o výměře 68 hektarů. V rozporu s výpočtem Komise byly tudíž náklady na investičně nepřipravený pozemek 23 FRF/m², což je téměř o 50 % více než 16 FRF/m². Komise se tak dopustila chyby v počtech.

- 111 Z toho vyplývá, že při výpočtu částky zvýhodnění, kterou Scott získala, Komise neměla rozdělit částku 10,9 milionu FRF mezi pozemek o výměře 48 hektarů a pozemek o výměře 20 hektarů (bod 170 odůvodnění napadeného rozhodnutí), ale měla ji celou přičíst pozemku o výměře 48 hektarů. Skutečnost, že tato chyba byla ve prospěch Scott, ji nečiní proto omluvitelnou. Komise byla povinná stanovit v mezích možností skutečnou hodnotu dotčené podpory a nařídít její navrácení (viz judikatura připomenutá v bodě 95 výše).
- 112 Z toho vyplývá, že Komise se zmylila také v tom, že měla za to, že její ocenění investičně nepřipraveného pozemku na 16 FRF/m² bylo potvrzeno průměrnou kupní cenou 68 hektarů ve výši 15 FRF/m² uvedenou francouzskými orgány v průběhu správního řízení (bod 15 odůvodnění napadeného rozhodnutí a poznámka pod čarou č. 8).
- 113 Kdyby Komise nedospěla k nesprávnému závěru, že náklady na 48 hektarů byly 16 FRF/m², je možné předpokládat, že by si byla všimla významného rozdílu mezi čísly 15 FRF/m² a 23 FRF/m², a v důsledku toho by se zabývala otázkou spolehlivosti informací týkajících se nákladů na investičně nepřipravený pozemek.

- 114 Zadruhé, co se týče použití nepřesných údajů o nákladech na investičně nepřipravený pozemek, Komise se opřela alespoň zčásti o průměrnou cenu 15 FRF/m² zaplacenou francouzskými orgány za 68 hektarů investičně nepřipraveného pozemku koupeného dne 1. července 1975 (30 hektarů), dne 13. prosince 1984 (32,5 hektarů) a dne 18. září 1987 (5,5 hektarů). Komise totiž několikrát během jednání uvedla, že považovala průměrnou cenu 15 FRF/m² za hodnotu investičně nepřipraveného pozemku.
- 115 Komise nicméně neověřila kupní cenu každého z dotčených pozemků. Naopak použila průměrnou cenu z nákladů na koupi v roce 1975, 1984 a 1987, což nevedlo nutně k tržní hodnotě investičně nepřipraveného pozemku v roce 1987. Konkrétněji, a v rozporu s tím, co tvrdí Komise (viz bod 78 výše), náklady na pozemek o výměře 30 hektarů koupený v roce 1975 a na pozemek o výměře 32,5 hektarů koupený v roce 1984 nepředstavují nutně hodnotu investičně nepřipraveného pozemku v roce 1987 podle zásady soukromého investora. V tomto ohledu je třeba uvést, že ze sdělení Komise 97/C 209/03 o prvcích státní podpory při prodeji pozemků a staveb orgány veřejné moci vyplývá, že „[p]rvotní náklady veřejných orgánů na nabytí pozemků a staveb jsou ukazatelem tržní hodnoty, pokud neuplyne podstatná doba mezi nákupem a prodejem pozemků a staveb“ [bod II 2 písm. d)]. I kdyby Komise použila přístup, jako je přístup vyložený v tomto sdělení, dozajista by nebyla oprávněna použít náklady na koupi pozemku koupeného v roce 1975.
- 116 Naopak kupní cena za 5,5 hektarů koupených v době sporného prodeje v roce 1987 bývala mohla být ukazatelem ceny za metr čtverečný dotčeného investičně nepřipraveného pozemku v té době, samozřejmě pod podmínkou ověření okolností, jakož i podmínek souvisejících s dotčenou koupí. Přitom místo toho, aby se Komise pokusila získat tuto informaci (viz v tomto ohledu body 151 až 153 níže), opřela se o druhotné informace.
- 117 Navíc spis neuvádí, která část ze 68 hektarů byla prodána Scott, a zvláště jaký je vztah mezi třemi pozemky koupenými v roce 1975, 1984 a 1987 a 48 hektary, které koupila Scott v roce 1987.

- 118 Komise několikrát ve svých písemnostech (viz bod 79 výše), a zvláště ve svých odpovědích na otázky Soudu zdůrazňuje, že částka 10,9 milionu FRF uvedená v zápisu ze zasedání rady města Orléans ze dne 27. května 1994 se vztahovala spíše k „velmi nízké“ původní hodnotě investičně nepřipraveného pozemku o výměře 48 hektarů než k jeho ceně. Krom skutečnosti, že Komise měla v napadeném rozhodnutí nesprávně za to, že částka 10,9 milionu FRF se vztahovala k 68 hektarům (viz bod 110 výše), je třeba uvést, že bod 2.2 zmíněného zápisu představuje ve skutečnosti stručné shrnutí bez podrobného vysvětlení „nákladů na prodej“, zejména částky 10,9 milionu FRF za nákup investičně nepřipraveného pozemku, která byla „původní hodnotou pozemku“. Samotná Komise v napadeném rozhodnutí uvádí, že se jednalo o „kupní cenu“ nebo „náklady“ na investičně nepřipravený pozemek vynaložené francouzskými orgány (body 20, 157, 161 a 170 odůvodnění).
- 119 Komise totiž neměla žádný údaj o okolnostech, za nichž byly tři pozemky tvořící celkových 68 hektarů koupeny městem Orléans. Smluvní podmínky těchto nákupů jsou také neznámy. Komise nevěděla zvláště, zda každý z těchto pozemků byl nabyt na základě vyjednávání nebo příkazu k vyvlastnění z důvodu veřejného užitku. Pokud by se jednalo o poslední uvedenou možnost, bylo by možné, že částka 10,9 milionu FRF by zahrnovala náhradu za vyvlastnění předchozím vlastníkům těchto pozemků, včetně náhrady za ukončení zemědělské činnosti na dotčených pozemcích, nebo jiné náklady státu na koupi, které by šly nad skutečnou tržní hodnotu investičně nepřipraveného pozemku.
- 120 Navíc je třeba poznamenat, že ze spisu vyplývá, že Komise ponechala bez povšimnutí určité skutečnosti relevantní pro ocenění investičních příprav na dotčeném pozemku. V dohodě Scott (viz body 2 a 3 výše) bylo zvláště stanoveno, že Scott zaplatí cenu 31 milionů eur za sporný pozemek, včetně výstavby továrny o 30 000 m². Přitom podle zápisu ze zasedání rady města Orléans ze dne 27. května 1994 „byla postavena továrna přibližně o 54 000 m² (místo o původně předpokládaných 30 000 m²)“. Tento rozdíl nebyl zmíněn v napadeném rozhodnutí a Komise jej

zřejmě nezohlednila při přezkumu spisu. Kdyby Komise zohlednila tuto skutečnost, lze předpokládat, že by zpochybnila spolehlivost svého ocenění sporného pozemku za metr čtverečný.

- 121 Z článku 4 dohody Scott krom toho vyplývá, že žalobkyně se zavázala koupit sporný pozemek za 31 milionů FRF a že Sempel provede práce na pozemku za „částku maximálně 80 [milionů FRF]“. Nicméně podle likvidační rozvahy Sempel, kterou zaslaly francouzské orgány Komisi dne 6. října 1999, činily celkové náklady na investiční přípravu pozemku 140,4 milionu FRF. Skutečnost, že práce na investiční přípravu stály 140,4 milionu FRF místo „částky maximálně 80 [milionů FRF]“ stanovené v dohodě Scott, což bylo překročení o 75,5 %, měla Komisi přivést k tomu, aby si uvědomila, že náklady vynaložené Sempel nepředstavovaly nutně údaj odpovídající tržní hodnotě sporného pozemku. V tomto ohledu, a jak vytýká Scott Komisi, není likvidační rozvaha Sempel zmíněna v rozhodnutí o zahájení řízení. Komise se měla alespoň dotázat Scott na rozdíl mezi částkou 140,4 milionu FRF a částkou 80 milionů FRF stanovenou v dohodě Scott.

- 122 Spis mlčí o tom, zda překročení nákladů takto vynaložených Sempel vyplývá z výstavby továrny téměř dvakrát větší, než bylo původně předpokládáno, nebo zda překročení nákladů vyplývá z nevykonnosti Sempel nebo také z nehospodárnosti, které nezvyšují hodnotu pozemku. Když byli účastníci řízení na jednání dotázáni Soudem ohledně této otázky, nebyli schopni upřesnit, zda zvětšení továrny vyplývalo ze snahy přiznat Scott ještě vyšší státní podporu, nebo z chyby při stavbě továrny.

- 123 Z výše uvedeného vyplývá, že určení tržní hodnoty sporného pozemku v roce 1987 Komisí bylo postiženo chybami.

— K informacím, které Komise ponechala bez povšimnutí

¹²⁴ Je třeba uvést, že na konci formálního vyšetřovacího řízení podle čl. 88 odst. 2 ES, což bylo začátkem roku 2000, Komise byla nebo měla být informována o několika jiných údajích o tržní hodnotě sporného pozemku, včetně existence jiných odhadů této hodnoty. Nicméně a přes skutečnost, že měla k dispozici pouze nepřesné informace týkající se nákladů na koupi investičně nepřipraveného pozemku, Komise se nezabývala otázkou případné relevance dotčených údajů.

¹²⁵ Nejdříve v dopise ze dne 24. prosince 1999, který měla Komise zohlednit (viz body 51 až 63 výše), se Scott dovolávala ocenění investičně nepřipraveného pozemku na 5,5 FRF/m² stanoveného francouzskou daňovou správou při příležitosti prodeje pozemku městem Orléans Sempel v roce 1987. Také francouzské orgány odkazovaly na toto ocenění v dopise ze dne 21. února 2000 (viz bod 13 výše). Správní orgány použily toto ocenění v roce 1993, když byla provedena daňová kontrola u Scott. Je pravda, jak to uvedla Komise (viz bod 82 výše), že se nerozumí samo sebou, že hodnota použitá v rámci daňové kontroly prokazuje tržní hodnotu pozemku. Jedná se nicméně *prima facie* o ocenění investičně nepřipraveného pozemku provedené nezávislým orgánem v té době, jímž se Komise měla alespoň zabývat. Avšak napadené rozhodnutí vůbec neodkazuje na částku 5,5 FRF/m².

¹²⁶ Scott se v témže dopise dovolávala také znaleckého posouzení sporného pozemku provedeného kanceláří znalců Galtier, která v roce 1996, tedy v době, kdy Komise ještě nezahájila vyšetřování týkající se údajných podpor poskytnutých Scott, ocenila sporný pozemek, který Scott v roce 1987 koupila od Sempel za 31 milionů FRF, na 40,6 milionu FRF. Je třeba připomenout, že Komise v napadeném rozhodnutí měla za to, že tento pozemek, tak jak byl investičně připraven, měl cenu 70,588 milionu FRF (viz bod 20 výše). Scott navrhla ve svém dopise ze dne 24. prosince 1999 poskytnout Komisi kopii posudku Galtier.

- 127 Navíc Scott odkazovala na ocenění provedené auditorem odpovědným za vypracování posudku ohledně vkladů Scott a KC, určeným Tribunal de commerce de Nanterre (obchodní soud v Nanterre), který byl požádán, aby v souladu se zákonem přiznal tržní hodnotu pouze aktivům prodaným P & G (viz bod 14 výše). Auditor odpovědný za vypracování posudku ohledně vkladů přiznal dotčeným aktivům ještě nižší hodnotu než kancelář Galtier. Scott přiložila ke svému dopisu ze dne 24. prosince 1999 dvě tabulky, které shrnují ocenění některých z dotčených aktiv.
- 128 Je třeba dodat, že v dopise ze dne 21. února 2000 se francouzské orgány dovolávaly také zmíněných ocenění a přiložily stejné tabulky, jako jsou tabulky přiložené k dopisu Scott ze dne 24. prosince 1999. Avšak Komise nepožádala francouzské orgány, aby jí poskytly zmíněná ocenění, ani se těchto orgánů nedotázala na okolnosti, které vedly k jejich vypracování.
- 129 Komise uvádí několik důvodů, proč neměla za to, že tato ocenění byla v projednávané věci relevantní.
- 130 Ve svých písemnostech, jakož i v odpovědi na otázky Soudu, uplatňuje, že Scott neuvedla v projednávané žalobě argumenty týkající se nepředložení dotčených posudků, a proto Soud nemůže zrušit napadené rozhodnutí z tohoto důvodu. Tvrdí také, že žalobkyně se dovolávala ocenění provedeného francouzskou daňovou správou pouze ve své replice, a že její argument v tomto ohledu je tedy nepřijatelný (viz bod 81 výše).
- 131 Scott přitom uplatňovala chybu při posouzení hodnoty sporného pozemku Komisí a zdůraznila nedostatek pozornosti Komise při jejím přezkumu spisu (viz body 64 až 71 výše). Vzhledem k tomu, že hodnota sporného pozemku byla zpochybněna, přísluší Soudu provést úplný přezkum této otázky (viz bod 91 výše). Žalobkyně byla

krom toho oprávněna poskytnout upřesnění v tomto ohledu ve své replice, a to i dovoláním se ocenění investičně nepřipraveného pozemku provedeného francouzskou daňovou správou.

¹³² Podle Komise byla existence těchto ocenění uplatněna příliš pozdě v řízení. [Komise n]eobdržela dokonce ani nezbytné listinné důkazy. Tato argumentace nemůže být přijata. Vzhledem k tomu, že povolila francouzské delegaci, aby předložila připomínky po schůzce konané dne 7. prosince 1999, byla povinna přezkoumat zmíněné připomínky v plném rozsahu. Komise v souladu se svou povinností pečlivého a nestranného přezkumu spisu v rámci článku 88 ES měla přezkoumat dotčené informace a požádat o předložení těchto ocenění, která Scott navrhla předložit.

¹³³ Komise tvrdí, že dotčená ocenění nebyla užitečná. Jednak investiční přípravy byly „přizpůsobeny na míru“ Scott a dotčená ocenění nepředstavují spolehlivý základ pro výpočet hodnoty podpory poskytnuté Scott. Zmíněná ocenění byla krom toho provedena několik let po sporném prodeji, a tudíž nemohla spolehlivým způsobem ukazovat hodnotu sporného pozemku.

¹³⁴ I když dotčená ocenění nebyla provedena v okamžiku sporného prodeje, mohla být užitečná, jelikož představují jediná zřejmě nezávislá ocenění, která mají za cíl stanovit tržní hodnotu sporného pozemku za použití obecně přijímaných metod ocenění. Komise nepopírá, že tato ocenění byla provedena nezávislými znalci, a nezpochybňuje metody, které použila kancelář Galtier a auditor odpovědný za vypracování posudku ohledně vkladů. Za těchto okolností měla Komise alespoň přezkoumat obsah zmíněných ocenění, aby stanovila jejich průkazní hodnotu.

135 V tomto ohledu je třeba připomenout, že vyšetřovací fáze uvedená v čl. 88 odst. 2 ES je určena k tomu, aby Komisi umožnila získat úplné informace o všech údajích týkajících se věci (viz rozsudek Sytraval, bod 56 výše, bod 38 a výše uvedená judikatura). Komise musí mít tudíž před přijetím svého rozhodnutí k dispozici všechna stanoviska nezbytná k úplnému objasnění všech údajů týkajících se věci (viz v tomto smyslu rozsudky Soudního dvora ze dne 20. března 1984, Německo v. Komise, 84/82, Recueil, s. 1451, bod 13, a Sytraval, bod 56 výše, bod 39). V projednávaném případě přitom Komise opomenula přezkoumat stanoviska, která mohla být průkazná pro stanovení hodnoty sporného pozemku.

136 Je třeba dodat, že skutečnost, že o dalších oceněních sporného pozemku se Komise dozvěděla před přijetím napadeného rozhodnutí, neprokazuje, že částka 31 milionů FRF, kterou zaplatila Scott, byla tržní hodnotou ani že ocenění Komise bylo nesprávné. Tato další ocenění jsou relevantní proto, že v okamžiku přijetí napadeného rozhodnutí byla Komise informována o řadě ocenění sporného pozemku, která byla v rozporu s oceněním, jež provedla. Vzhledem k tomu, že Komise nepřijala nezbytná opatření pro odstranění nejistoty ohledně tohoto ocenění, má Soud za to, že nevedla své vyšetřování podle čl. 88 odst. 2 ES v souladu se svou povinností pečlivého a nestranného přezkumu.

137 Krom toho, že Komise měla požádat o předložení dotčených ocenění, mohla použít jiné prostředky k získání informací nezbytných v tomto případě. Je třeba v tomto ohledu uvést, že Komise může, aniž by k tomu ostatně byla povinna, přibrat externí znalce (viz v tomto smyslu rozsudky Soudu ze dne 27. února 1997, FFSA a další v. Komise, T-106/95, Recueil, s. II-229, bod 102, a ze dne 25. června 1998, British Airways a další a British Midland Airways v. Komise, T-371/94 a T-394/94, Recueil, s. II-2405, bod 72). Komise tudíž mohla nařídit znalecké posouzení hodnoty pozemků v dotčené lokalitě v srpnu 1987. Takové znalecké posouzení mohlo být zvláště užitečné v tomto případě s ohledem na nejistotu vyplývající ze samotné podstaty zpětného určení tržní ceny pozemků provedeného Komisí (viz bod 93 výše).

- 138 Přestože by k ocenění znalcem nutně došlo více než deset let po sporném prodeji, místní znalec v oblasti nemovitostí, který by znal trh v roce 1987, a zvláště prodeje rovnocenných pozemků za běžných tržních podmínek, by mohl Komisi objasnit existenci, či nikoliv, shody mezi takovými údaji a hodnotou odhadnutou Komisí.
- 139 Je třeba také připomenout, že Scott vyrozuměla Komisi dopisem ze dne 24. prosince 1999 a Francouzská republika dopisem ze dne 21. února 2000 o tom, že sporný pozemek byl prodán společností Scott/KC společnosti P & G v roce 1998 za 27,6 milionu FRF (4,2 milionu eur), aby podpořily svůj postoj, podle něhož měl sporný pozemek v roce 1987 hodnotu 31 milionů FRF. Komise nepochybuje, že prodej společnosti P & G proběhl za běžných tržních podmínek. Takový prodej, k němuž došlo několik let po sporném prodeji, mohl představovat ukazatel hodnoty sporného pozemku.
- 140 Komise přitom ani neuvážila, že by bylo namístě ověřit správnost tohoto čísla (bod 163 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Komise vysvětlila, že s ohledem na ztráty spojené s využíváním pozemku a své rozhodnutí zavřít továrnu v lednu 1998 byla KC ochotna přijmout nižší prodejní cenu. Zvláště KC již do dotčeného pozemku investovala, takže tyto náklady musely být podle Komise považovány za ztracené náklady. KC se tedy v roce 1998 nacházela v situaci zcela odlišné od situace územních celků v roce 1987, které již věděly, že svou investicí ztratí přibližně 60 milionů FRF (9,2 milionu eur), a ceny tudíž nejsou srovnatelné (body 164 až 166 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 141 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle Komise měl v roce 1987 sporný pozemek hodnotu 70,588 milionu FRF. I kdyby KC byla ochotna přijmout nízkou cenu za tento pozemek, je třeba uvést, že podle analýzy Komise by KC prodala pozemek se ztrátou 42,9 milionu FRF, tedy ztrátou odpovídající 60 % hodnoty sporného pozemku. Za těchto okolností měla Komise důkladněji přezkoumat prodejní cenu 27,6 milionu FRF v roce 1998, která byla v každém případě relativně

blízká hodnotě sporného pozemku podle společnosti Scott. Skutečnost, že KC obdržela za prodej sporného pozemku v roce 1998 méně, než zaplatila Scott v roce 1987, přes obecné zvýšení cen nemovitostí, totiž způsobuje, že cena, kterou zaplatila Scott v roce 1987, se jeví jako tržní cena hodnověrnější.

- ¹⁴² Z toho vyplývá, že Komise ponechala bez povšimnutí informace, které mohly být užitečné při určování tržní hodnoty sporného pozemku v srpnu 1987.

— K příkazu poskytnout informace

- ¹⁴³ Komise tvrdí, že i kdyby byla hodnota, kterou přisoudila zvýhodnění, jež vyplývalo z preferenční ceny sporného pozemku, nesprávná, byla oprávněna, ba dokonce povinna ji použít z důvodu nedostatku spolupráce francouzských orgánů a přesnějších informací od nich. Za těchto okolností se Komise domnívá, že byla oprávněna přijmout rozhodnutí na základě dostupných informací (body 97 až 99 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- ¹⁴⁴ Z judikatury vyplývá, že Komise je oprávněna přijmout rozhodnutí na základě dostupných informací, pokud se jedná o případ členského státu, který neplní svou povinnost spolupracovat a který jí neposkytne informace, jež od něho požadovala za účelem přezkumu slučitelnosti podpory se společným trhem (rozsudky Soudního dvora ze dne 14. února 1990, Francie v. Komise, C-301/87, Recueil, s. I-307, dále jen „rozsudek Boussac“, bod 22, a Německo a Pleuger Worthington v. Komise, bod 75 výše, bod 26). Nicméně před přijetím takového rozhodnutí musí Komise splnit určité procesní požadavky. Především musí členskému státu přikázat, aby jí poskytl ve stanovené lhůtě všechny dokumenty, informace a údaje nezbytné pro přijetí rozhodnutí v souladu s požadavky článku 88 ES. A pouze pokud členský stát

navzdory příkazu Komise požadované informace neposkytne, může Komise ukončit řízení a přijmout rozhodnutí o slučitelnosti nebo neslučitelnosti podpory se společným trhem na základě dostupných informací (výše uvedený rozsudek Boussac, body 19 a 22). Tyto požadavky byly převzaty v čl. 5 odst. 2, čl. 10 odst. 3 a čl. 13 odst. 1 nařízení č. 659/1999. Zvláště z čl. 10 odst. 3 tohoto nařízení tak vyplývá, že rozhodnutí, kterým se prikazuje dotčenému členskému státu, aby poskytl informace, musí upřesnit, „které informace jsou požadovány“.

145 Je třeba rovněž připomenout, že podle čl. 6 odst. 1 nařízení č. 659/1999 „[r]ozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení shrne relevantní faktické a právní otázky, zahrne předběžné hodnocení Komise o charakteru navrhovaného opatření jako podpory a vyloží pochybnosti o jeho slučitelnosti se společným trhem“. Tímto rozhodnutím a jeho zveřejněním v *Úředním věstníku Evropské unie* jsou členský stát a ostatní zúčastněné strany informovány o skutečnostech, o které Komise zamýšlí opřít své rozhodnutí. Z toho vyplývá, že pokud tyto strany mají za to, že určité skutečnosti, které jsou uvedeny v rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení, jsou nepřesné nebo chybné, musí tuto skutečnost oznámit Komisi během správního řízení, neboť jinak již nebudou moci tyto skutečnosti v rámci sporného řízení zpochybnit (viz v tomto smyslu, pokud jde o členský stát, rozsudek Soudního dvora ze dne 14. září 1994, Španělsko v. Komise, C-278/92 až C-280/92, Recueil, s. I-4103, bod 31).

146 Přitom, v souladu se zásadami zakotvenými judikaturou a právními předpisy uvedenými v bodech 144 a 145 výše, v případě neexistence opačných informací od dotčených stran se Komise může opřít o skutečnosti, i když chybné, které má k dispozici v okamžiku přijímání konečného rozhodnutí, pokud byly dotčené skutkové poznatky předmětem příkazu Komise ve vztahu k členskému státu, aby jí poskytl nezbytné informace. Pokud naopak Komise členskému státu nepřikáže, aby jí předložil informace ohledně skutečností, které zamýšlí konstatovat, nemůže pak odůvodnit případná nesprávná skutková zjištění tím, že uplatní, že se v okamžiku

přijetí rozhodnutí o ukončení formálního vyšetřovacího řízení opírala pouze o informace, které jí tehdy byly dostupné (rozsudek Soudu ze dne 19. října 2005, *Freistaat Thüringen v. Komise*, T-318/00, Sb. rozh. s. II-4179, bod 88).

- ¹⁴⁷ Pokud Komise tudíž opře své rozhodnutí o dostupné informace týkající se určitých skutkových poznatků, aniž by v tomto ohledu dodržela procesní požadavky uznané judikaturou a převzaté v nařízení č. 659/1999, může Soud vykonat svůj přezkum ohledně toho, zda zohlednění těchto skutkových poznatků mohlo způsobit nesprávné posouzení porušující legalitu napadeného rozhodnutí (rozsudek *Freistaat Thüringen v. Komise*, bod 146 výše, bod 89).
- ¹⁴⁸ Navíc předpokladem oprávnění Komise přijmout rozhodnutí na základě dostupných informací nicméně je, že informace, jimiž disponuje, jsou spolehlivé.
- ¹⁴⁹ Nedostatek spolupráce členského státu nemá totiž za důsledek, že jednání Komise se vymyká jakékoliv kontrole soudu Společenství. Komise musí využít všechny své pravomoci k tomu, aby v mezích možností získala dotčené informace, a musí jednat s řádnou péčí. S ohledem na skutečnost, že příkaz k navrácení, jako je příkaz dotčený v projednávaném případě, má účinky vůči třetím osobám, Komise musí využít všechny pravomoci, které má, aby zabránila tomu, že nedostatek spolupráce členského státu by měl nepříznivé a neodůvodněné důsledky pro takové třetí osoby (viz bod 59 výše).
- ¹⁵⁰ V projednávaném případě Komise nebyla oprávněna přijmout rozhodnutí na základě dostupných informací podle judikatury a článku 13 nařízení č. 659/1999, jelikož strany jí poskytly opačné informace, které odmítla zohlednit (viz body 125 až 128 výše).

151 Je nutno navíc konstatovat, že Komise nevyužila své příkazovací pravomoci, aby si vyžádala určité relevantní informace týkající se hodnoty podpory v projednávaném případě. Zvláště si od francouzských orgánů vůbec nevyžádala na základě rozhodnutí o příkazu k poskytnutí informací přijatého podle čl. 10 odst. 3 nařízení č. 659/1999 poskytnutí přesných informací o nabytých investičně nepřipraveného pozemku městem Orléans (viz body 114 až 119 výše).

152 Dopisem ze dne 2. května 1999 si Komise od francouzských orgánů vyžádala „poskytnutí jednotlivých kupních smluv (obsahujících zvláště ceny za převody) uzavřených mezi městem Orléans a šesti podniky, které koupily pozemky na zbývajících 20 hektarech [Scott koupila pouze 48 ze 68 hektarů]“. Ve svém příkazu k poskytnutí informací ze dne 8. července 1999 Komise skutečně převzala v čl. 1 písm. d) tuto posledně uvedenou formulaci. Komise naopak nikdy nepřikázala francouzským orgánům, aby poskytly kupní smlouvy týkající se nabytí investičně nepřipraveného pozemku městem Orléans nebo aby upřesnily, která část ze 68 hektarů byla převedena na Scott. Komise si krom toho nevyžádala upřesnění ohledně kupní ceny tří pozemků tvořících celkem 68 hektarů, které byly koupeny v roce 1975, 1984 a 1987, tedy „podstatné informace“ podle žalobní odpovědi samotné Komise.

153 Komise totiž několikrát během jednání upřesnila, že kupní cena třetí části v roce 1987, tedy ve stejné době, kdy byl proveden sporný prodej, mohla být velmi užitečným údajem o hodnotě pozemku, a zároveň zdůraznila, že Francouzská republika a žalobkyně byly odpovědné za to, že Komise neměla více informací v tomto ohledu (viz body 78 a 83 výše). Komise nicméně mohla přikázat Francouzské republice, aby poskytla přesné informace v tomto ohledu, a nebyla oprávněna opřít se o náklady investičně nepřipraveného pozemku, aniž by předtím přikázala členskému státu poskytnout tyto informace.

154 Komise přikázala Francouzské republice poskytnout veškeré „dokumenty, informace a údaje užitečné pro [ni] k tomu, aby mohla [...] přezkoumat slučitelnost opatření poskytnutých podnikem Scott s článkem 87 [ES]“. Tak obecně formulovaná žádost není nicméně dostatečně přesná ve smyslu čl. 10 odst. 3 nařízení č. 659/1999.

155 Z toho vyplývá, že Komise nebyla oprávněna přijmout rozhodnutí na základě dostupných informací podle čl. 13 odst. 1 nařízení č. 659/1999.

— Závěr

156 Nakonec je namístě obecně zdůraznit, že na konci řízení podle čl. 88 odst. 2 ES Komise věděla nebo měla vědět o několika rozcházejících se údajích ohledně tržní hodnoty sporného pozemku. Pokud jde o investičně nepřipravený pozemek, francouzské orgány ji informovaly o průměrné ceně 15 FRF/m². Měla za to, že tato částka potvrzuje její nesprávný výpočet kupní ceny 16 FRF/m², provedený na základě zápisu ze zasedání rady města Orléans ze dne 27. května 1994 (viz bod 112 výše). Když se opřela o tento zápis, měla dojít na základě výpočtu k hodnotě 23 FRF/m² (viz body 110 až 112 výše). Komise byla též informována o ocenění investičně nepřipraveného pozemku na 5,5 FRF/m² vypracovaném francouzskou daňovou správou (viz bod 125 výše). Jen pro úplnost je třeba uvést, že v rámci projednávání žaloby Komise vyzývá Soud, aby zohlednil skutečnost, že z původní nabídky města Orléans žalobkyni vyplývá, že investičně nepřipravený pozemek měl ve skutečnosti hodnotu 40 FRF/m² (viz bod 79 výše).

157 Pokud jde o investičně připravený pozemek, je nesporné, že Sempel jej prodala Scott za cenu 31 milionů FRF. Kancelář Galtier ocenila sporný pozemek v roce 1996 na

40,6 milionu FRF a auditor odpovědný za vypracování posudku ohledně vkladů mu přiznal ještě nižší hodnotu (viz body 126 a 127 výše). Poté v roce 1998 prodala společnost KC pozemek společnosti P & G za 27,6 milionu FRF (viz bod 139 výše). Jak bylo nicméně uvedeno výše, Komise nepřezkoumala tato ocenění a omezila se na to, že se opřela o náklady členského státu, když ocenila v napadeném rozhodnutí sporný pozemek na 70,588 milionu FRF.

158 Za těchto okolností má Soud za to, že existovala významná nejasnost ohledně hodnoty sporného pozemku a že Komise nevedla vyšetřovací fázi podle čl. 88 odst. 2 ES s řádnou péčí, a zvláště neprovedla dostatečně důkladný přezkum hodnoty sporného pozemku. Navíc je třeba uvést, že s ohledem na dobu, která uplynula mezi sporným prodejem a napadeným rozhodnutím, a konkrétněji na uložení úroků z částky, která má být navrácena, jsou důsledky chyb Komise pro příjemce podpory zvláště významné.

159 Proto je namístě přijmout čtvrtý žalobní důvod a zrušit článek 2 napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž se týká podpory poskytnuté formou preferenční ceny sporného pozemku, aniž by bylo nezbytné přezkoumat další žalobní důvody a argumenty vznesené žalobkyní, včetně přípustnosti předloženého argumentu, který se týká použití složené úrokové sazby pro výpočet aktualizované hodnoty podpory (viz bod 31 výše).

K nákladům řízení

160 Soud ve svém rozsudku ze dne 10. dubna 2003, *Scott v. Komise*, bod 28 výše, rozhodl, že o nákladech řízení bude rozhodnuto později.

- 161 Soudní dvůr ve svém rozsudku ze dne 6. října 2005, Scott v. Komise, bod 30 výše, rozhodl, že každý účastník řízení ponese vlastní náklady řízení o kasačním opravném prostředku.
- 162 Náleží tedy Soudu, aby v rozsudku v projednávané věci rozhodl o veškerých nákladech souvisejících s jednotlivými řízeními před Soudem.
- 163 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že žalobkyně náhradu nákladů řízení požadovala a žalovaná neměla ve věci z převážné části úspěch, je namístě posledně uvedené uložit, že ponese vlastní náklady řízení i náklady řízení vzniklé žalobkyni.
- 164 Francouzská republika ponese vlastní náklady řízení v souladu s čl. 87 odst. 4 prvním pododstavcem jednacího řádu.

Z těchto důvodů

SOUD (první senát)

rozhodl takto:

- 1) **Článek 2 rozhodnutí Komise 2002/14/ES ze dne 12. července 2000 o státní podpoře poskytnuté Francií ve prospěch Scott Paper SA/Kimberly-Clark se**

zrušuje v rozsahu, v němž se týká podpory poskytnuté formou preferenční ceny pozemku uvedeného v jeho článku 1.

- 2) Komise ponese vlastní náklady řízení i náklady řízení vzniklé žalobkyni, které souvisejí s jednotlivými řízeními před Soudem.**
- 3) Francouzská republika ponese vlastní náklady související s jednotlivými řízeními před Soudem.**

Cooke

García-Valdecasas

Labucka

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 29. března 2007.

Vedoucí soudní kanceláře

Předseda

E. Coulon

J. D. Cooke